

Діло

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**

Львів, Ринок 18., II. пов.

Конт. почт. шпид. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів“.

Число телефону 565.

Рукописів редакція не повертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно 5— К.
чвертьрічно 15—
піврічно 28—
цілорічно 56—

у Львові (без доставки):

місячно 4— К.
чвертьрічно 12—
піврічно 22—
цілорічно 44—

в Німеччині:

піврічно 28— М.
цілорічно 56—

За зміну адреси платити ся 50 с.

Ціна оголошень:

Рекла. петитива, двохколонковий або триколонковий 50 с. в налісках 1 М. в оповістях 1.50, в редакційній часті перед або на закінченні 2 К. Некваліфік. 2 К. Складові часті друку редакція. Формат на суботу і неділю подвійний.

Вистілки оголошень за особною угодою.

Одні примірники коштують у Львові 16 с.

на провінції 20 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д.р. Василь Панейко.

Кріза федеративної ідеї на Україні.

Коли до ваших рук попадуть числа українських соціалістичних видань за перші місяці революції, то ви не шукаючи побачите, що червоною ниткою в них проходить, незалежно від тої чи іншої партійности, ідея федерації і до того федерації всеросійської. Українська демократія підтримувала ідею єдиного революційного російського фронту, цілком солідарного — так, принаймі, здавалось богато кому — що до принципів національного самоозначення. „Самостійництво“, як політична ідея, було о стільки непопулярне, що навіть торік на початку жовтня на всеукраїнському військовому з'їзді в Києві самостійники склали найменший відсоток і їх поява на кафедрі викликала ганебні вигукни.

Коли ви розгорнете зараз яке завгодно

українське видання, хоча б і надто помірковане, то побачите, що все і вся об'єднується тепер коло ідеї самостійництва; що кожне одхилення в бік союзу з Росією викликає виразно неприхильне відношення і часами береться навіть як зраджництво, як зрада отчизні.

Ким і чим утворено такий оборот? На це питання багато хто зразу відповість: „звичайно, більшовиками“ — гадаючи, що в цьому вся суть справи. Більшовики, які беззаконно отіняли себе прапором федерації й які розбишацькою вагачою пройшли Україну, щоб посіяти тут зухвало роспутний централізм зайд — ось хто потягнув і дискредитував ідею братерської федерації російських народів.

Це гадка дуже проста, але в такій же мірі

Я помилюва. Помилкова через те, що надто од-
нобока. Вона бере тільки одно з тих багатих,
що складають ту суму, котру можна назвати
тягою від Росії

Тяга від Росії, якою психологічно переся-
клося українство без ріжниць партій та напрямів,
сказати треба — підготовлялась з перших же
днів революції, з часу столітнього першого де-
клярації тимчасового правительства, котре за-
було при складанню своєї програми за сам-
визначення народів Росії. Дальша політика
тимчасового правительства, не виключаючи со-
ціалістичних його елементів, була, можна сказа-
ти, невпинною боротьбою з природним, неми-
нущим і вже через одне це законним процесом
революційної творчості автономної державно-
сти, що незвичайною силою показала себе на
Україні.

Розміри цієї статі не дають можливості
зупинити ся на цій деталі питання, тай не вона
власне мене цікавить в данім разі. Кожне пра-
вительство, як ви добре знаєте, річ скорсми-
ча, і більш важливий за його той ґрунт, на яке-
му воно базується ся. Коли ми вгадаємо в цій
бік, то побачимо, що як тимчасове правитель-
ство, так і правительство совітське однаково
недобрим оком дивилось на ідею самовизначен-
ня народностей Росії через одну й ту ж саму
причину. Революція загострила процеси життя і
примусила вийти на верх те, що потєвжально
переховувалося у душі руської демократії та ро-
сійського громадянства взагалі, що доти тільки
в окремих випадках та в окремих представників
руської інтелігенції виходило за ділянку підві-
длого і виявлялось в отвертих буїно окресле-
них формах (П. Струве). Революційний процес
виявив справжню суть, виявишов те, що історич-
но збиралося у всьохіх російського громадянства
на протязі вікового «сбирательства руського
государства». Російські «всечеловіки» дійсно оп-
инились без національного почуття, чим деякі
з них, до речі сказати, шире пишались ся, —
але та те вони опинились в почуттями геліко
державности, державної ненавистности, та імпе-
риалізму, які в найвищій мірі опанували їх. Зде-
більшого самі, як слід не перевіряючи себе в
цёму, вони й тепер ладні докоряючи кивать у
бік царського режиму, з яким, мовляв, у них не-
ма нічого спільного що до національної полі-
тики. Але їх діла говорять врасні мовніше від
слів.

Мені нелегко писати ці рядочки, бо протя-
гом цілого ряду років я **нагло** боров ся з та-
кого роду думками на сторінках київської та
московської преси. Я шире вважав руську де-
мократію духовним спадкоємцем Герцена й Чер-
нишевського, які завжди стояли на ґрунті ши-
рокого визнання прав на політичне самоозна-
чення за кожним окремим народом, як тільки
він цього захоче. Але період революції, значну
частину котрого я провів у найблизшому сусід-

стві з кращими представниками великоруської
демократії, примусив мене в самій основі зміни-
ти свій погляд на справжню суть їх політичних
симпатій та змагань. Та й вєтільки самого мене,
але сотені і тисячі українців, котрих доля заки-
нула в неріддє, — а вчора ще воно здавалось
періодичним, — оточення.

І автономія й федерація були гарні для ве-
ликоруської демократії тільки доти, поки тракту-
вались академічно, поки не перетворились на
життя. Як тільки почав ся процес цього пере-
творєня без дозволу російських установчих
зборів, у якому великороси й русифіковані еле-
менти інородців позинні були скласти значну
більшість; як тільки гача побачила, що утята
світ посунули до води, як закрутилась нечува-
на веремія. Я був найблизшим свідком і до пев-
ної міри учасником цієї веремі і дозволю собі
навести тут кілька, на мій погляд, дуже красо-
мовних та навчачючих ілюстрацій.

В половині лютого цього року я опинив
ся в Москві після кількох місяців тїязду з неї,
і мене ввазу-з вразила різка зміна психологі-
чної, так мовити, обстанови. Рівна, національно
спокійна, ворожа шовиністичним ексцесам Мо-
сква, можна сказати, випіла цього разу злогою
й ненавистю до України та українців. Кадети й
Большевики, есері й есдеки однаково були за-
кльодені недобрими почуттями. Соціалістична га-
зета, на прасїрї якої було написано: «Ми йде-
мо до федерації народів Росії», газета, котру я
разом з іншими заснував, у якій довіг місяці
працював, ця газета відмовилась надрукувати
мою статтю про взаємні відносини України й
Росії — навіть з увагою від редакції, що остан-
ня не поділяє моїх думок. Тільки моя заява, що
я викристулю цей факт, як характерне явище
нетолерантности й неприхильности до українства,
спонукало моїх товаришів по газеті згодитись
на надрукування моїх статті, але й то з умогою,
що зроблю деякі поправки і що, незалежно від
згаданой редакційної уваги, моїх статті буде
протиставлена в газеті різка полемична стаття
з боку редакції. При цьому один із редакторів
цілком стверто зауважав, що як що Україна
справді одпаде від Росії, то «ми будемо зму-
шені знову завойовувати її, бо вона нам потрібна»,
а другий не менш стверто додав: «яка гже те-
пер може бути мова про федерацію».

Ось воно — самовизначення в соціалісти-
чних програмах та соціалістичній практиці.

Звичайно, за російських кадетів говорити
не приходило ся. Довело прочитати хитромудру
брошуру Ф. Ф. Кокешкіна про автономію й
федерацію (його доклад на кадєтському зїзді)
й нагадати, що саме на сторінках «Русских Вї-
домостей» було вперше заявлено про необхід-
ність завойовувати Україну силою зброї*).

* В той самий час, як я писав ці рядочки, одер-
жав ч. 33. «Русских Вїдомостей» (Свобода России) від

Розуміть ся мене можуть заперечити, що
окремі спостереження не доводять, але ж усе
лихо іменно в тому, що амальовані мною не
випадкові, а тільки більш яскраві й виразні
прояви загальних настроїв та тенденцій, які ви-
плили з під споду на верх великоруського
життя.

Для тих, кого не переконує сказане досі, я
наведу факт, який вразив мене до глибини ду-
ші, і якого я сам би визнавав за неправдешній,
коли б за нього почув від стєрєнної осо-
би. Справа була знов таки в Москві. Коли я
прибувши в Київ, ділив ся з ідейно близькими
— так мені здавалось — людьми страшними
вражіннями від большевицького терору, який я
бачив на власні очі, то мій товариш по бесїді
— один із найвідоміших людей Росії, давний
журналіст та вчений, провідник соціалістичной
партії, — не тільки не висловив гяньби фактам,
росправи з Українцями, але просто й різко за-
явив, що нічого не мав би проти, коли б де-що
з кривавих планів большевиків що до «ворогів
Росії» було доведено до кінца. Я, з деяких мір-
кувань, утримуєш від більш конкретної й ре-
гельної передачі цієї жахливої явище славно-
руського соціаліста; але мені думать ся, що
суть справи ясна і що тільки несправедливе-
вськчас відношеня й засліплення може й подіб-
ні факти вважати за випадкові та мало дово-
дючи.

Для мене після кількох тижнів пробування
в Москві стало цілком ясным, через що москво-
любні, майже вичерпуючї кількості, в самій
основі одхрєстїлись від російської орієнтації,
якій були справді вірні не тільки до революції,
але й у перші місяці її; мені стало зрозумілим,
через що всіх їх опанувала одна думка й одно-
бажання — яко мога швидче з воєногого табу-
ру вернутись до рідного краю.

Приблизно ті ж настрої — по аналогічним
звичайно, причинам — опанували й Українців пе-
тербургських. Там утворилась та ж тяга від Ро-
сії.

Дозвольте резюмувати мої, на жаль, над-
то швидко накрєслєні думки, вражіння і спосте-
реження що до країн в нас федеративної
ідеї.

Ідея федерації України з Великоросією ви-
та — принаймні, тимчасово — і вбита вона вусли-
ями руської демократії як буржуазної, так і со-

24-го; тїязня, а стаття М. Віазера «Рейсїєй вопресї». Там я прочитав так: «Полїтично руська держава кри-
паєна обєднати в одно ціле зчлєжити в одну політичну
мєтїю багато рїзних елєментів і національностей. Цей за-
воєт, який зкораву був на устах невідомого Ф. Ф. Ко-
кешкіна, досі авданє ся вєполєтним для цього держав-
ного будївництва; його не розстєпали, а махавє звїзди-
ли всі тїязні пережєвєли революційного періоду». — Се
вїлком одповїдає революції, які були узлєдєні на остан-
ньому кадєтському зїзді в Москві.

ЛИСТ З ОДЕСИ.

Український вечір в Одесі. — Як Одея україн-
зусть ся. — Промови на вечері.

В неділю 9. червня одеські самостійники-
соціалісти улаштували в «Українськїм Саді» ве-
чер, в програму якого входили: вистава «На-
талки Полтавки», промови, спів і деклямації.

В Одесі грають тепер 2 українські театраль-
ні трупи: «Малий театр» під орудою Суслєва і
«Український театр» в «Українськїм Саді». Оба
театри бувають заповнені по береги, хоч місяць
зовсім не дешеві (від 10—2 карбованців за
місце).

«Український Сад» — дуже гарне місце при
Софїєвській вулиці. Є там обширний літній те-
атр на яких 1 1/2 до 2 тисяч публїки, «звїтанї»,
площа на гри і на проходи, ресторан і кіль-
ка менших будок з їдою, великий павільон на
танці, кругольня і т. п. уладженє для розваги
по шоденній праці. До «Українського Саду» на-
лежать також убоча зарослі деревами і корча-
ми, де є доріжки на проходи, численні сходи, а
далі т. зв. намети, в яких мож дістати і содову
воду і напїтки і гарячу козїну приплавлену на
кавказький лєд — се для замкнених товаришів.
До того всього улаштуєт ся тут що-раз т.
зв. «звїтїон», себ то лічїтїя на всїякі річи,
почавши — сказати — від фляшки коняку, за
яку аватор заплачїть нераз і 100 карбованців,
а скінчивши на матерї на убрання, яка часом
«їде» за 200 і більше карбованців, а часом
щасливєць набудє і за 15 карбованців. Сад ожи-
вляєт ся звичайно пізним пополуднем і вечера-
ми. Вєсь гарно освїтленїй електрикою, манїть
до себе кожного, у якого шаг заваджає в ки-
шені, а двї музїки на дутях інструментах при-
чиняють ся дуже до піднесєня настрою.

Такий сад я вважаю дуже практичним:
кожний найде для себе те, що його може заці-
кавити, чим кращє може себе розважити, а всі
спільно перебуваючи вільний час серед украї-
нського середовища, крїпшають національно, на-
бирають самовєности і інших за собою потя-
гають. Я тут тільки два місяці в Одесі, а посту-
-

українства даєт ся відчувати на кожнім кроці.
Українську мову чути без поріваня більше чим
перше, багато знакомих Українців і Українок,
що перед 2 місяцями тяжко калїчили по україн-
ській абє і взагалі ше не зміли говорити рїдною
мовою, тепер говорять вже вєвсім правільно.
І треба признати — Українці вчать ся дуже ра-
радо і пильно своєї мови, кілька граматик і
словарів та українські видавництва рєхвшають
в мить. Тільки не достає внижєк! Радо спро-
вадити-б з Галицької України, та тут ріжні пе-
репоки акцизної натурї, які і давнїше за цар-
ського режиму, не дєпускали до розвитку і до
поширєня українського письменства.

Вертаючи до вечера, вистава «Наталки Пол-
тавки» випала надсподїваво гарно. По пред-
ставленю відспївав хор «Вже воскресла Україна»,
повторяючи на бажанє публїки другий, а відтак
ще і третий раз, і «Заповіт» Шевченка. Обі пісні
вислуханє, стоячи. Слїдували двї промови: при-
віт від української партії соціалїстів революціо-
нерів і промова посла Чупринки.

Яка-ж ріжниця була між рєчвком соціалї-
лїстів-революціонерів перед пїатори місяць тому
на Шевченківській святі і тепер на святі «само-
стїйників» соціалїстів. Тоді свєт.-рєв. прєф. Гор-
дєвський остєрїгав вєсь час перед українським
«шовїнізмом», начє б в українській державі, де
введена була національно-персональна автоном-
мїя — найкраснїй документ толєранції, яку вза-
галі можна де-не-будь подібати — такий шовї-
нізм мїг мати місце. Остерїгав перед видуманим
«шовїнізмом» тоді, коли Москвини, Жиди і По-
їлки, не оглядаючи на законном забезпечєні
ях національні права, а навпакї користуючись
ними, з найбільшою ненавистю (очевїдно з де-
якими винїтками!) відносили ся до українського
уряду і української державности, а вкїнци в по-
мічю Німців довели до державного перевороту.

Тепер привіт від української партії соціалїстів-
революціонерів, який виголосив д. Бузько, без-
перечно під впливом послїдних подій вилав зо-
вєст инакше. Першїй раз від представника сєї
партії валунє здоронїй клич: «Україна для
Українців!» Всі українські партії стрємлять те-

пер до одного: до збереженя революційних здо-
бутків, до здобутя українській державі і україн-
ському народови найкраснїх умовин житя
і розвитку, до забезпечєня українського народу
від поневоленя.

«Не страшна нам — говорив бесїдник —
та Московщина на півночі! Ні! З братнїм ро-
сійським народом ми хочемо і будемо жити в
приязних звїснєях. Але небезпєчна для нас ту-
тєшна «Москва».

заходами во-
рожного українському народови не-українське
мінїстерства української держави втїскаєт єє
в машї уряди, в нашу адмінїстрацію і взагалі
захоплює всі провідні місця. Та «Москва» нена-
вистю дїше до українського народу, не знає
і не хоче знати, бо ненавидить української мо-
ви, — а що-до соціальнє-полїтичного ладу, те
нищить один по однім здобутки революції
і заводить реакцію, яка в нічїм не уступає цар-
ському режимови, а навпакї в деяких випадках
і перевищує його. Супроти сєї спільної небез-
пєки для української нації стануть одєдушно
до боротьби всі українські політичї партії. Всі
українські політичї партії звїжють ся тепер
тільки окремими подїлами одної і тєї самої украї-
нської армії, якої цїль: воля і щастє українсь-
кого народу, воля і щастє української держави!
І подк українських соціалїстів революціонерів
вїтає ширє прапор полка українських самостїйни-
ків-соціалїстів

Невозможаючи оплески і оклики многотися-
чної авїторії в Одесі (в русифікованій Одесі)
вказували, що публїка подїляла зякву бесїдня-
ка, який говорив з прискорбної душі пригнї-
тєного тепер українського громадянїна.

Промова поета Чупринки в тім самім дусі
зрєбала подібне вражєнє.

А далі спів і деклямації закінчили сла-
внїй вечір.

жівлістичної, або яка лічить себе такою. Не до федерації тягне сучасна Великобританія, не до тих ідеалів, які словесно прикрашують політичні програми її партій, а до нового „собиранія Росії“, себто до того, щоб захопити все й проковтнути.

Федерація великий принцип державного будівництва. Понад цим принципом народам загрожує виснаження в постійній й напруженій боротьбі за істрування, а потім, може бути, й загибель; але саме через це всі українські громадяне, без ріжниць національності, як що вони ворожі політичному лицемірю, як що їм справді дорого зберегти і згодом широко здійснити ідею федерації, повинні тепер найрішучішим способом охоронити Україну від об'єднання з Великобританією, від отвертих і таємних спроб до цього, а чийого-б боку вони не були. Разом з тим необхідно напружити всіх аусиль, щоб глибоко й стало була здійснена федерація народів, які століття знемагали від руським гнобительством, і насамперед федерація в порідненім Україні. Кубаню, в Кримом та Кавказом, з Білорусією та Литвією.

Чи це означає, що від федерування з Великобританією треба безпосередно відвернутись, що на цій орієнтації треба раз на заше поставити хреста? Я особисто цього не сказав би, бо можна уявити собі умовини — правда, не в дуже близькому буачому — при яких федерування з Росією може стати й корисним і бажаним. Але це питання дуже складне і за нього слід поговорити окремо.

Ол. Саліновський.

Німеччина проти австро-польської розв'язки

Львів 22. червня 1918.

Півурядовий орган німецького канцлера „Norddeutsche Allg. Ztg.“ приносить інформації про теперішній погляд німецьких урядових кругів на польську справу. „Nordd. Allg. Ztg.“ заявляє, що між Німеччиною і Австро-Угорщиною є великі ріжниць в поглядах на розв'язку польської справи. Се правда, що гр. Буріан предложив Німеччині так звану австро-польську розв'язку, після якої ціла Галичина з польським королівством увійшла би в персональну унію з Австрією та Німеччина такій розв'язці спроти вгла ся.

Канцлерський орган відмічує, що при такій розв'язці в міродатний не тільки інтерес польський, але в рівній мірі німецький, австрійський і український. Що до німецьких інтересів, то вони австро-польською розв'язкою ледви чи були би забезпечені, бо Поляки, маючи свою державу, імовірно увійдуть в союз з Чехами, які при польській допомозі все будуть могли в Австрії усійшо поборювати Німців. На се числить також антанта. Польща, збільшена о Галичину в союзі з Чехами, маючи по своїм боці симпатії антанті, могла би стати для Німеччини більшою небезпекою, як давна царська Росія.

Вкінці — пише „Nordd. Allg. Ztg.“ Східна Галичина є українським краєм, а Українці противлять ся всякими силами прилученю Галичини до Польщі.

Стільки німецький півофіціоз. Знаємо се в інших не менше міродатних жерел, що Німеччина рішила ся поборювати так звану австро-польську концепцію. Висловом тої зини в поглядах на польську справу є між иншим резолюції пруських консервативів, про які ми доносили вчора. На польську небезпеку для Німеччини вказує майже вся німецька преса, а зміст її виводів покриваєть ся в значній мірі з наведеними міркованями німецького півурядового дневника. Треба слодівати ся, що сим разом німецькі міродатні круги від свого розуміння польської справи більше не відступлять.

Безвиглядність парламентарної сесії.

Польські домагання. — Уступка д-ра Зайдлера. — Поляки ще невдоволені. — Безуспішність німецько-польських переговорів.

Львів, 22. червня 1918.

Змагання д-ра Зайдлера до скликання короткої парламентарної сесії по всій імовірности остануть ся без успіху. Польське коло користаючи з теперішнього трудного політичного положення, бажало би за всяку ціну вимусити на правительстві д-ра Зайдлера, що їх пановане в Галичині не буде нарушене та що Галичина на дальше останеть ся неподіленою. Прэ спосіб тако го вимушення радило коло вчора і радити ме ше нині.

Стоять там проти себе дві групи: одна домагаєть ся безпробовочне сповнення всіх по ступатів польських в області внутрішньої і за граничної політики та відповідних заяв д-ра Зайдлера і д-ра Буріяна, друга стоить за тим,

щоби справу тактики оставати президії кола, тому, що польські домагання не дадуть ся перевести в найближшій будучности. Краківські наради виявили перевагу першої, радикальної групи і є мало виглядів на те, щоби ся переважа перекила ся на сторону поміркованих польських послів.

Навіть мимо уступок, які поробив вже польському колову д-р Зайдлер, воно домагало ся, щоби про справу поділу Галичини не видано ніякого рішення без попереднього порозуміння з Поляками. На те відказав д-р Зайдлер, що такої заяви він дати не може, бо се пересуджу вало би розв'язку національних питань в инших коронних краях; таке порозумінне з кожною політичною партією в краю було би свого рода плембиситом, а правительство хоче у вирішеню національних витань мати вільну руку. За те д-р Зайдлер заявив польським представникам, що вся справа поділу Галичини рішена буде конституційною дорогою. Стільки вимушили поль-

ські консервативні політики під проводом Біліньського, — та се не вдоволило ще польських „радикалів“, і вони такою заявою не хотять заспокоїти ся та за сю ціну дозволити на скликане літньої сесії.

Не більше успіху мати муть імовірно заходи голови німецького національного союзу проф. Вальдчера, щоб довести до порозуміння між Німцями і Поляками. Д-р Вальднер вислав президії польського кола лист, в яким закликає гетовість уійти в порозумінне з польськими послами, яке не шкодило би німецьким життєвим інтересам під умовою, що Польки разом з Німцями стануть до рішучої боротьби проти чеських і пізденно славянських „захавів і алнів небезпечних для держави“. Таке письмо здаєть ся не принятним Поляків до союзу з Німцями. В німецьких і польських парламентарних кругах оцінюють тому вигляди на літню сесію парламенту дуже песмістично.

На суд громадянства.

Протест Холмського Виконавчого Комітету.

Київ 19. червня 1918.

Нинішні українські газети містять отсей протест Холмського Виконавчого комітету:

Холмщина та Підляшє по берестейському мировому договору прилучені до України. Основною для такого міжнародного акту було:

- а) самовизначення холмсько-підляшського українського населення, яке виявило свою тверду волю влучити свій край і політичне життя з Україною на всехолмським делегатським з'їзді у Києві 25—27. серпня 1917 р., а також
- б) статистичні дані про людиність Холмщини та Підляшя.

З тих даних бачимо, що на 3. січня 1914 р. було:

Українців 446.839 (50,1%).

Поляків 284.136 (30,5%).

Євреїв 147.219 (15,8%).

Німців та ин. 33.901 (3,6%).

А всього разом 932.095 чоловік.

По миру були ясно визначені головні пункти західної границі поміж Україною та Польщею. Але таке залагодження холмської справи не до вподоба стало польським шовіністам, які ужили всіх виходів, щоби озв'язнути поширення східної границі Польщі на втрату української теригорії й на кривду більшости населення Холмщини.

Під напором бурних протестів з боку польських шовіністів, була зложена додаткова умова, по якій західна границя України в Холмщині спеціальною міжнародною комісією може бути посунута на схід від визначеної берестейським договором лінії в залежности від місцевих національних відносин.

Хиба додаткової умови полягає в тім, що в ній передбачуєть ся посунення границі тільки на схід, а тимчасом етнографія Холмщини вимагає того, щоб границя в деяких місцях була установлена на схід, а декотрих місцях і на захід від визначеної берестейським договором лінії, яко: в Білгорайським, Константиновським і Соколовським повітах з Дорогичином, де коронував ся колись князь Галицько-Володимирський Данило.

Все-ж таки українське населення Холмщини та Підляшя вважало ту умову (розумієть ся в означеною поправкою) найкращим способом для добросусідського порозуміння між українським і польським народами і через те готово було з тою додатковою умовою рахувати ся. Алеж не так поставилась до цієї умови Польща, яка ще не виношена і не створена, як держава, а вже кує політичні кайдани для сусіднього братнього народу. Мріючи про велику незалежну Польщу від моря до моря, польські шовіністи всіми силами домагають ся вирвати у вищих сфер Відня та Берліна згоду на те, щоби Холмщину та Підляшє цілком прилучити до Польщі. А щоби мати хоть якібудь підстави для того, вони в 1915 р. завзято насильно польонізують в Холмщині українське населення

Під впливом тих-же польських шовіністів берестейський мирний договір Австро-Угорщиною ще й досі не ратифіковано, влада українського уряду, яка по-части признана на Підляшю, на Холмщину не поширена і холмські біженці України на рідні оселі досі не впускають ся, не вважаючи на те, що вони сотнями тисяч стоять вже коло порогу рідної землі і гинуть від голоду, холоду та пошестий.

Останнім відгуком шовіністичних заходів польських політиків пролунала заява австро-угорського міністра Буріяна в Берліні про те, що він рішуче обстоює приєднання конгресової Польщі, себт-то з Холмщиною та Підляшем, до австро-угорської держави.

Що означає така заява міністра після мирного договору, а особливо після додаткової до нього умови, яка уложена по вимогам самі-ж Австрії і підписана її уповноваженим представником?

З болем у серці і з твердою надією на піддержку Холмський Виконавчий Комітет, який по дорученю всехолмського українського делегатського з'їзду у Києві 25—27. серпня 1917 року стоить на сторожі національно-політичних інтересів українського населення Холмщини та Підляшя, апелює до громадянства всього світа про всі польські вчинки та заходи, що до знищення українства на Холмщині і покривдження обездоленого та побитого війною і станом трьохлітнього біженства братнього українського населення і рішуче протестує проти них

і просить громадянство висловити їм свій осуд.

Одночасно Комітет звертаєть ся з щирим проханем до українського, німецького та інших, співчуваючих справедливим домаганням української більшости населення Холмщини та Підляшя, урядів про те:

1) аби як найскорійше вирішено було холмсько-підляшську справу згідно з принципами берестейського миру;

2) аби многострадалному холмському населенню зараз-же дана була можливість повернутись на рідні місця і стати до мирної творчої праці.

Аби таким чином раз на заше покласти край безвідставним польським замахам на українські землі.

Київ, 15. червня 1918 року.

Холмський Виконавчий Комітет.

Комітет щиро просить як внутрішню, так і закордонну пресу сей протест передрукувати.

Чорноморщина і Кубанщина.

Російський народний комісар закордонних справ Чічерін заявив у своїй відомій радіо-телеграмі, посланій німецькому послуви гр. Мірбаху, що народи Чорноморського побережжя, Кубанщини, Тереку і Дагестану в своїх демократичних організаціях давно вже висловились за спілку в російською федерацією.

Як можна тут згадувати про Кубанщину та Чорноморщину, коли та і друга висловили офіційно волю двох третин населення за прилучення до України.

На Чорноморщині живе коло 230 тисяч населення, в них 60 проц. Українців, а осталих 40 проц. Грузини, Вірмени, Греки, Євреї та Росіяни.

Українці Чорноморщини — це виходці і примусові виселенці з України.

Багато з них живе тут десятками літ, а деякі і рід на Чорноморщині перевели, однак пам'ять і любов до України не згасла, а збільшилась тому, що вони уважали себе на чужині.

В перших днях революції, як тільки занеслась чутка, що Україна вроснулась од вікового сну, та силою творить нове життя і тут за морем, далеко від кавказькими горами, забилось українське серце.

По всіх більших містах Чорноморщини почали організуватись ради, громади, партії.

Колиб у свій час Центральна Рада була післяла тури інструкторів, організаторів, то мабуть була-б не дістала такого сильного уряду із Чорного моря. А те ті молоді організації, не будучи підперті ніким із України, ниділи.

Верогам України такий стан був тільки на руку. Вони боролись з тамашніми організаціями не жалуючи ані своїх сил, ані великих грошей.

Згодом, коли Україна постановила питання гостро і твердо, і коли деякі визначніші малороси зрозуміли, що це не жарт, як вони називали, купка інтелігенції, але справжні змагання українського народу позбутись раз на завжди панування тих, які не уміли і не уміють шанувати чужого, та не знають границі між чужим і своїм — місцева інтелігенція почала з більшою увагою приглядатись до громадянської праці, почали по части брати в проводі невелику, але все-ж якусь участь.

Народи, які заселяють Чорноморщину, прочитавши, що Центральна Рада назвала Чорне море — Українським, і почувши, що до 80 проц. в Балтійського моря, одним словом, фльета ціла стас українською, ще кріпше і прихильніше почали гуртуватись біля українських організацій. Не тільки Українці, але й другі нації охоче записувались туди, надіючись від України правдивого героїчного захисту.

Організації на Чорноморщині ось які: — Новоросійська Чорноморська Рада, Громада, Партія Соціалістів-Револьюціонерів, Просвіта, партія Сац. дем., Військова Рада.

Такі-ж організації були в Сочі, Туапсе і Галанджикі. Кожда із вищених організацій працювала пляново, висереджуючи, конкуруючи одна з другою. Большевицький рух не дозволив вибрати вже підготовлений губернський з'їзд, на якому мало остаточно вирішиться питання прилучення Чорноморщини до України. Не було нішого виходу, як виносити у кождому городі та повіті резолюції з'окрема. Вислід такий, що всі міста Чорноморщини і повіті з'окрема винесли резолюцію за прилучення до України.

У всіх резолюціях одна і таж думка, що Чорноморщина економічно, етнографічно, культурно і навіть географічно повинна належати до України. Найкращий вразок тих резолюцій це резолюція стоянчаного города Новоросійська, винесена 4. січня 1918 р. Виносила резолюцію навіть дуже часто більшість неукраїнського населення.

Коли большевизм зростав, то видно було, що в Чорного моря буде понесено Україні сильний удар. Чорноморські військові ради, особливо Новоросійська, взяли енергично за всі средства, які моглиб цей удар Україні спинити, а почасті і знищити.

Вислано мене до Трапезунта зменьшити вплив большевицьких агітацій. Почасті це удалось, але знов не було у нас гроший, аби можна було повести таку широку агітацію, яку вели большевики. Міліардове майно військово осталося почасті у Турок, почасті перевезли большевики через Царинин у Москву, де-що удалось переправити із Новоросійська в Одесу та Миколаїв. Сопіт р. і с. депутатів гор. Новоросійська проголосив Чорноморську губ. вільною республікою. Настановив усіх міністрів та почав друкувати власні гроші.

Тоді усі соціалістичні партії як українські, так і неукраїнські віднались в соціалістичний блок. Шляве от що: домінуючою партією у блоку усіх городів Чорноморщини була укра-

їнська і головами тих блоків були Українці: в Новоросійську А. Короленко, в Сочі — Петренко, в Туапсе — Шепаєнко.

Мета усіх блоків була боротьба в большевизмом та довести справу прилучення Чорноморщини до України до кінця.

Велась широка агітація серед війська і моряків, які по часті нас піддержували.

До того, що робітники із залізничних майстерень, почувши гудок якого медуль парохода, що припливав до пристані в Новоросійську, покидали свою працю. Ишли робити зібрання, агітувати проти большевиків, розстроювати армію, яку готовили большевики на Україну. Київ упев, а дух український на Чорноморщині не згасав. Автомобілі з українськими арпарорами могли їздити по гореду ще свобідно. Потім же печалось справедливе „гененіє“ та „поглиблення резолюції“. Немало погало тут Українців офіційців, та інших невинних людей. Роздягано по 50 і 60 людей догола, та розстрілювано над морем, заморювано голодом тисячі людей на кораблях, це були пелонені на Кубанському фронті. Взявали по 15 чоловік до одного димаря і так погоплено десятки і сотні людей в морі.

Тоді усі організації мусіли притихнути. Населення Чорноморщини очікує спасення, где Українців, які визволить їх в неволі.

Ще місяців 8 тому назад буз я на Кубанщині. В Катеринодарі читав я лекцію на історичну тему. Театр був переповнений запорожськими козаками та приватною публікою. Плоди лекції були такі, що коваки з неозначеною радістю заявили, що дадуть велику підмогу, Україні, їх старій матері, як морально так і фізично-матеріально.

Іх незабутні слова „У нас шабляки вищерблені — аюгостримо. Для наших пушок пороку станає. Хліба, дякувати Бєгови, у нас хвтає — ще в Україну перешлемо, а матері рідіселькій загинуть не дамо“.

Один російській інжинір, який виступив проти злуки в Україні, був соромно прогнанний із зібрання козаками.

Дальше — під той час відбулись українські курси для учителів цілої Кубанщини. Учителство висловило свою думку приблизно в такий формі: „Одиноким ратунком для Кубанської облясти від повного виснаження та неминучої руїни — єсть прилучення нашого краю до України“.

Крім цього, нам Уряд має багато документів і резолюцій, а усіх майже станиць, в яких говорять ся за прилучення тільки до України, мотивуючи своє бажання злуки тим, що вони є рідні сини, запорожські коваки.

Рада де-кілох місцевих карьеристів, як д. К. М. прис. пов. Л. і інших — Кубань проголошує себе самостійною республікою. Вибирають председателем д. Бича, а етаманом запорожського війська Кубанщини ген. Філімонова.

Старі і свідомі молоді коваки плакали при виборах, стискаючи рукоятки своїх шабляк. „Як — кажуть можна над нами запорожцями ставити на чолі чоловіка не з нашого роду, а росіянина. Це — образа“. Постішались однии: Україна скоро все те аминить. Вона їх визволить.

Обставини змусили Кубанське правительство винести перед заняттям большевиками Катеринодару резолюцію приблизно такого змісту:

„Кубанське соціалістичне правительство, зважаючи на важність нинішнього моменту, не може дальш провадити самостійної політики, ири строго не сприяючи умовах, та, беручи на увагу ширі і негнхитні домагання широких мас населення, рішило не входити в склад „Юго-Восточного Союза“, але прилучити Кубанщину до Української Народної Республіки, відлягаючи вповні її законам“ і т. д.

Такого змісту резолюцію підписали півтора місяця назад председатель Куб. Респ. Бич, Председатель Закон. Ради Рябовіа, отаман кова війська Філімонов і коменд. Горців.

З цього бачимо, якій дійсности відповідає радіо-телеграма Чічеріна. Вже тепер несуть ся стогони українського населення Кубанщини і Чорноморщини від панування федеративної світської власти та дружної їм федерації.

А. Короленко.

Україна і нейтральні держави.

Львівський „Л. Україне“ вістать в ч. 51 в б. червня отсю статю:

Дуже шкода, що останні події на Україні затримали виїзд дипломатичної української місії до швейцарського правительства. Симпатії нейтральних держав для нас Українців тепер тим більш потрібні, що ми стараємо ся будувати свою незалежну державусаме підчас війни і тим завдане наше сильно утруднює ся.

Ми вже не раз забирали голос в цій справі на сторінках нашого органу, але є одна практична точка на котрій нам здаєть ся тепер потрібним особливо спинити ся. Це активне співробітництво нейтральних в нашій мирній організаціїній праці.

Увесь світ добре знає, що наш нард в своїй величезній більшості складаєть ся з селянства. Польське і московське панованє примушувало підчас цілого ряду поколінь дезертирувати масово від національного життя усю меду інтелігенцію. Тим користали ся сі обидві сусідські нації, щоби на довгі роки „злочотити“ усі висші публічні і громадські функції та державно-економічні вєдланя на Україні. Тепер, коли нам треба будувати свою власну модерну і демократичну державу, очевидно ні Поляки ані Росіяни не можуть принести нам потрібні сили в досвідом та незалежистію на ґрунті горячого патріотизму, котрих власне нам і бракує в нашій адміністративній машині. Досі Росія не що инше репрезентувала у нас як корупцію та анархію. Що тикаєть ся Поляків, так вони самі потребують напруження усіх сил для будованя власної держави; крім того цілком природно що певного рєда атмосфера підозріння окужує Поляків навіть тих, що родили ся і виокхали ся на Україні і не позваляє їм взяти цілком вільну участь в наших справах публічних і соціальних. Нехай історія навчить ше краще на ших сусідів на захід, щоб раз на завжди оцінили силу і рух великого братнього народу від Карпатів до Кавказ. Инші народи навкруги Чорного моря ше ослабі й самі мають досить клопоту дома. На чорноморську федерацію ше приїде черга, тимчасом лише західна культура несе ратунок слоуду в державній організації.

Безперечно ми маємо досить велике число інтелігентних діячів, людей цілком компетентних і освічених, але всеж безумовно замало як на нашій вільній потребі, тай треба признати ся отверто, чи справді всі вони мають потрібне державне виховання і солідний випробований практично досвід, котрий власне так необхідний нашій молодій Державі? Знову-ж ми маємо за кордоном певну кількість наших політичних емігрантів та переселенців за царського режіму, котрі вже випробовані в ріжних галузях соціального будівництва із західно-європейським досвідом та освітою і таких людей треба чие скорше викликати до краю, бо їх праця може стати ся дуже цінною дома. Але се не вистарчає: час занадто прудко лине.

Німіці? Маємо вже певну кількість на Україні, але їх патріотизм до своєї вітчизни відбирає у них характер безсторонности, котра так конечна для виконання взятих обовязків. Силою річей вони будуть поперед всього працювати для Німеччини, а вже потім для України. Ми не хочемо одначе сказати, що їх участь нам непотрібна, навпаки Німіці можуть навчити нас безлічу корисних річей організаціїно технічного характеру. Пова тим Німіці, здаєть ся виключно тепер так заняті сучасним світовим положенем та прокєриленем свого народу, що не дуже турбують ся, чи може Україна твердо сконсолідувати ся у себе. Наразї центральні держави не мають настільки вільних діячів: вони мусять сконцентрувати усі свої сили, щоб закінчити війну.

Французи і Англіїці? По перше, не богато лишило ся їх у нас, та й ті, що живуть ще на Україні, пробують лише інтригувати більш або менш активно, щоб визискати своє положенє і вплив в интересах, або в тому, що вони вважають за интерес своїх батьківщин. Кілокох з них навіть старали ся нещасливо екликати народні та економічні неприянки на Україні, гадаючи прислужити тим патріотичній праці в користь анганти.

Ні, се тільки до нейтральних громадян ми можемо зараз ше звертати свої погляди. Невеличкі демократичні держави як Швейцарія зі своїм старим шістьсотлітнім досвідом тільки може нам постарчити людей, котрі до своєї компетенції долучать безітересованність, що даєть їх діяльності певну гарантію абсолютної певности. Коли ми не помиляємо ся, Швейцарія вже постарчала Європі і Америці значну кількість державних мужів, фінансистів і адміністраторів, котрі грали величану ролю в житю чужих країн. Хиба се бузи не Швейцарія, як Іаьт, великий організатор Абісній. Галятен, знаменитий дипломат Сполучених Держав, Некег, міністер фінансів у Франції року 1789; Ле Фер, Ля Гарп, котрі преводили реформами в Росії, і стільки інших, між котрими є сучасний президент одної республіки в Південній Америці.

Нам здаєть ся, що наше правительство як найскорше мусить звернути ся до Швейцарії та до Швеції, щоби попросити вислати на Україну своїх інжинєрів, адміністраторів, професорів, політичних дорадників і провідників у всіх головних галузях так складного державного життя. Досить перевести в них країнах трохи ширшої пропаганди на користь України та заснувати постійне Бюро зі спеціальною комісією довірч-

них людей для вибору кандидатів і для перевірки їх знань та досвіду після детальної анкети що до їх особистостей. Безперечно це зображене талановитих людей готових зробити цілком та спільну кар'єру в Україні, де вони можуть проявити максимум енергії, таланту та знань в переконанні що робити муть діло надзвичайно ко-нське для великого народу і для людства. Щоби унехнути можливих авантюристів, котрих єдине бажання є вібрати капітал, треба пропонувати досить велику нагороду особистостям цілком інтелігентним, винагаючи натомість підписати умову, якою вони зрікаються цілковито провадити на своїй особистій разункі під час перебування на Україні якнебудь приватні ділові справи.

З другого боку кінче було б потрібно вислати до Швейцарії як і до Швеції спеціальні освітні місії з молодих Українців для студіювання різних організацій в цих країнах. Ми знаємо, що федеральне правительтво в Берні, котре, замітно, дуже добре відноситься до України, з охотою позволить подібним науково-практичним місіям студіювати як найбільше організацію і рух партії, телсграфу, шкільництва, армії, та цивільної адміністрації швейцарської конфедерації, котрої демократична і автономістична система може служити в багатьох точках за взірць снігоий.

Ми подасмо ції думки на увагу нашому правительству та громадянству в надії, що вони знайдуть відгук і шлях до переведення в найближшій будучий. Активна поміч і ради невтральних країн особливо в сей час буде дуже а дуже цінна та корисна нашій молодій державі. В сю тяжку годину наш нарід знайде своїх правдивих приятелів та дорадників, хочби лише серед невтральної демократії світа.

Життя української військової формації.

Володимир-Велицький, в червни 1918.

З державним переворотом на Україні життя в формації українського війська у Володимирі-Волинськїм теж де в чім захитало ся. Кождий козак йдучи за Центральною Радою, чув себе демократом, а з переворотом зрозумів, що він думає не так, як би це хотіло ся гетьманському правительству — тому є небажаною підворою для нього. Перед кождим козаком стали дві можливости: або скорити ся новим гаслам гетьманського правительства, або повернути в молон знов за грати.

Так пройшло декілька днів. Аж нараз рознесла ся чулка, що в формацію мають приїхати нові команданти в Кітла, призначені головним українським військовим штабом. Здавало ся, що тут має рішити ся — чи й далі готовити ся на службу народови, чи завернути на дорогу реакції і стати на сторону гетьмана. Але не стало ся нічого нового, крім сухого представлення нових командантів, призначення і переміщення з посади на посаду.

Життя в формації пішло звичайною дорогою. Але спостерігаюче око не могло не помітити, що формації чогось не достає. Козаки ходять чомусь пригнічені, мало розмовляють і при зустрічі кождий вживає московських висловів: "еті мне умікі", "етіх умікіх не слухайте" і т. ин. Дивно — де це взяло ся?.. Коли раніше було тільки в жартах почуєш московську мову, а тут на ділові запити чуєш якісь загадки.

Що це стало ся?..

А стало ся те, що в формації з приїздом нового командного персоналу почала запановувати реакція. Дехто з новоприбулих полковників дозволяють собі зневажати українську мову і намагають там — як вони їх називають — "умікам", які так діловито і тактовно розмовляють з козаками "галіційською" мовою, які дозволяють собі розбратити стан сучасних світових подій: ви, мовляв, не підносите "рилу" до гори, бо тут розум не має місця — тільки рага та накав.

Неваслужена кривда!..

Ті єдинці, що майже чотири роки покладали свої сили освітлюючи товаришів, що наливали в серця окраденого люду лютче любови до Рідного Краю і пошани до себе, що були "православних", "хаклів, Малоросіє" вишлекали Українців, що привели за собою у Володимир-Волинськїй тисячі освітленого українського громадянства — тепер по своїйму адресі чувають іронію: "уж еті мне Фрайштадт", "ли не слухайте уміків", "я с уміками не гаварю, я гаварю с простими людьми" і т. д. І це дозволяють собі ті, що прибули обняти зверхній військовий провід у формації.

Боляче ві сторони прислухатись до таких іроній, що походять від покритих раганми осіб. Та що мусить відчувати ті невомітні на вид ідеї єдинці, котрі нічим не відрізняють ся від

рядового козака і стоять з ним на одній дошці, який биль кождому із них стискає серце при одній думці, що їх праця йде на маре, що ось перед очима теплуть ся святі поривання, і ким топочуть ся — тим що ясно мусів би в першу чергу зеднати ся з козаками придбати до себе довірря і шанувати кождий розум, що промовляє за наріа і за Україну.

Дивись ся на цих "Фрайштадт" і дивом дивуси ся — скільки ці люди мають в собі терпю, як міцне загартовані їх добром нажиті серця, що так вперто переносять зневагу в імя свого Рідного Краю і не кидають тої думки, що коли прийде слухна година відуть і так виконають свій обовязок перед краєм і на родем.

Містимо сей голос, щоби звернути увагу команди на те, що він жалусть ся. Коли в українську військову формацію закрадасть ся справді яке лихо, то обовязком команди є його усунути. Як команда так і козаки повинні тямити, що їх лучить спільна ціль: служити рідному краю. В імя сеї цілі козаки повинні піддавати ся конечній у війську дисципліні, а команда повинна так поводити ся, щоб козаки бачили в ній не чуже собі начальство, тільки перенятих однаковими ідеалами проводників.

З галицьких образків.

Село Коросні в добромільськїм повіті обходило в великодний віаторок 1914 р. велике свято. Громадяни вистарали ся о місце під будівлю на читальню "Просвіти", торгівлю і салю. Прибули сусідні священники і поблагословили основи дому, відтак відбуло ся велике віче, на яким промовляв також д-р В. Загайкевич, посол до Ради державної. "Січ" в Мшанця перевела кілька вправ при загальнім здоволеню видів. Учасники були дуже вдоволені, на вічу поодинокі люди підносили всякі пекучі справи, бесідували про злобу дня, однак всі розходили ся домів з надією на ліпшу будучність. Коросняни взяли ся жваво до діла, в літі побудували гарний дія і накрили бляхою. Більше не могли зробити, бо все перервав вибух війни. Найбільше боліло людей, що у них вийтує жид Штернгайм, який і помер доперва 1917 р. Коросно лежить при цісарськїм гостинці і має залізничну стацію, ліс належать до камери. До села маліло багато Жидів, нерозважні батьки продавали зайдам найліпшу землю, огороди під будівлю і по 20 злр. Тепер діти нарікають на не обачних батьків.

Тепер буде в селі наших людей 1.300, коло 400 Жидів, а ві 100 душ латинників Поляків. При виборах до громадської ради вибрали попри других Штернгайма, лісничого Валеріяна Ляшкевича і лісничого з другого села Лісковатого, Владислава Кльоцька, хоч сей послідній не має найменшого права бути радним в Коросні, бо сему противить ся §. 1 виборч. ординації для громад. Війтом поставили селянина, заступником Штернгайма. Послідний підглянув, що вїйт вивіз з ліса ялицю, обжалував його в суді; вїйта засудили за крадіж, скинули, а Штернгайм переняв урядоває. Пізнійше при помочи Ляшкевича і Кльоцька вибрано Штернгайма вїйтом. Лісничий Ляшкевич побивав ся дуже, щоби стати асесором, комісар старєства толкував йому, що закон на се не дозволяє, одначе по довгих заходах пан лісничий став асесором проти виразного виключеня ц. к. урядників і слуг держави від вибору членом громадської старшини. (§. 35 2. виборч. ордин. для громад).

В селі зачали порядкувати чужі люди і се викликало загальне невдоволенє і негодованє в громаді, а від сего дуже близька гадка побутти ся жидівського вїйтєвня.

Сусідне село Лісковате має над 1.800 душ Українців, кілька жидівських родин і 4 души Поляків, т. е. лісничий Владислав Кльоцьк і його родина. Під сю пору патріотичає ще панна Маня, учителька. Лісковате село велике, та все ще святе сном блаженних. Велике нещастє упало на оба села, що вони ніколи не мали свідомих патріотів-святєчників. Звичайно бували люди, що сповняли всяко свої душпастирські обовязки, а во за тим не дбали цілковито про своїх парохіян. Правда, були два оо. завідателі в Лісковатім, які разі були розпечати працю над просвітою людей, але вони були там короткий час, а вже дуже добрий сполин полишив по собі о. д-р Гординський, завідателє Коросні. Ше по своїм відїїдї з села переписував ся з парохіянами, потішав їх, ободрав і захоплював до праці і витрєвалости.

Вибухла тежєршна війна і розпочали врештувати москвофілів. В Коросні і Лісковатім не було москвофілів, там були свідомі Українці, тут темна маса. А таки найшли москвофілів Кльоцьк, Ляшевич і командант жандармської станиці

в Коросні Ясиф Голя, вихрест, як повідають люди. В однім і другім селі позрештували по кількадесят людей; в Коросні арештував Голя жінку Сак Куривчак, бо вона на обході держала в руках прапор; за те вивезли її до Талергофу. Вона питала ся жандарма, за яку провину її арештують, а він відповів, що вона бєвила ся політикою, а він відповів, що вона бєвила ся політикою, а се не вільно. Вісила Гомонка в Коросна привів жандарм на залізничну стаяцію, а присугний там Голя повідає: "І ви тут?", а Гомонка відповів: "Як би я був вїївах возити вим, пане комєданте, обірни на поле, то бє-би тут не прийшов". Ізана Бадрієського в Лісковатого арештували за те сеї провини, що не поїхав по сіно, чи снопн п. Кльоцькови.

Звагалі всі арештовані провинили ся чимнебудь против више записаної трійки і через се попали в халену. Голя ладив ся вже утікати з Коросні, пішов у Лісковате, сгрітїя газдиню Аїну Яшиничку і зажадав від неї, щоби купила собі у него корову, — "я не куплю, смерть твоє!" Перестрашена жінка заплатила 300 кор. і корову взяла. Та не маючи чим кормити, продала в Ловушницю. По уступленю Москваїз вернув Голя і велів Яшиничці віддати корову. Щоби поспекати ся маластї, газдиня відобрала корову і віддала напасникови. А вже найбільшущу штку автє Голя ввезом в Ляшкевичом. Заарештував завідателє Коросна о. Теодора Заболонського, а до його жінки написав пєсьмо, щоби опустила парохіальне мешканє, а ріаночасно написав, що сю роботу має перевести Ляшкевич. І послухав п. Існичий наказ свого товариша і спрєвижив, забрав в собі ю лісних, напав на паню Заболонську і викинув її в парох. конєшканя. Через се насильне виклиненє стратили сі молоді люди все своє майно; майже нічого не можна було забрати, все розграбили свої і чужі.

В свій час вернули на свої місця всі три приятелі і розпочали дальше свою закладу для людїй роботу. Голя відбирив у людей коні під покришкою, що се московські і продавав то Кльоцькови, то Німцям на кольонї в Обєрєдорфї, а людям платив за виживленє по 50 — 60 кор.

Один газда в Коросні, що вернув з Талергофу, мав дві свині на продаж. Купував Голя і давав таку ціну, яку не хотів прийняти газда, Голя загрозив йому: "чи зочєш ще діти до Талергофу?" На таке слово віддав газда свині Гольови за таку ціну, яку жандарм йому давав. Та всіх героїств сего чоловіка і не списав би на папері. Люди розповіли ту свою кривду послови яр. Загайкевичови, який подав запити в Державній Раді. Голю перенєси в інше місце, а відтак замкнули, а справа ще неокінченє.

В Лісковатім вїйтував газда Ілько Винар, та він не подобав ся Голі і Кльоцькови, що дабажав сам стати вїйтом. На св. Дмитрія 1917 р. були люди в церкві на богослужєнє. Виходять з церкви, а їм повідають, що відбуде ся вибір вїйта бо на се приїхав з Добромиля люстратор Янота. Зійшли ся радні, було їх 11. Янота промовляє, звиває людей до вибору вїйта і повідає: "Я знаю, хто буде вїйтом, та ви голосуйте". По голосованю почисляли голоси: 5 голосів дістав Кльоцьк, пречі розхрєблені. Янота проголосив Кльоцька вїйтом, против виразної заборони виборчої ординації для громад в 35, 2 §. Так тепер в часі воєнної заверухи лємя державні закони в якєї мастї промисловці, навіть меншість стає більшістю!

В Коросні є двєкласова школа, а до неї прилучєне сусідє село Волячє, в єбох селах є 1600 Українців, Жидів і Поляків разом до 500. В школі була єнкладна мова українська та по уступленю російської армії управителє школи Мєйшєш впрєвадив на власну руку польську мову і наші діти на першім році науки не уміючи цілком польської мови мучать ся над польським елементаржом против всяких засад педагогічних. П. Мєйшєшови і сего булої замїло, теж розповядив, щоби діти перед наукою і по науці відмовляли молитву по польськи. Маємо і ми свою Вжєсно. Люди негодують, та якась не можуть здобути ся на видатний протєст. Застрашені арештами, загулюкані камерою, Жидами, прибиті зячою дня, закусивши з болу зуби мовчать, та лиш дєсь в кутику розрєчєваючи про свої алідні питають ся, коли вже раз перестануть над ними збиткувати ся їх тяжкі вороженки.

Додати ще треба і се, що в школі в Коросні нема ані одної учительської сили української народности.

Народний фонд.

Зібрані данї изложить передати до Издєтєвє Союзу українського у Львові, Ранок ч. 10, ч. ека, нн. 5000.

Державна мова в українській державі.

Львів, 22 червня 1918.

Одеське „Вільне Життя“ а 18. с. м. містить отсей урядовий документ:
„Гр. Директорію Контрольчихъ Департаментовъ. Пожэрно прошу гг. Директорівъ въ случахъ обращенія ко мнѣ съ письменными докладями или представленія мнѣ на просмотръ проектовъ бумагъ, давати мнѣ ихъ написанными по русски. Это избавятъ меня отъ излишней траты времени.“

Державний Контролеръ А. Фанасєвъ.
„Намъ відать ся — лише „Вільне Життя“ — що панам державнимъ контролєрамъ, крім нашої мови, є ще дуже багато незрозумілого в нашому життю.“

Не лиш пп. Афанасєвими, а і багатьом іншихъ добродїямъ, котрі, годуючись на Україні, дійсно треба „визбавити ся отъ излишней траты времени“, бо шкода гаяти дорогїсний час, асе одно український нарїд не врозумїє сих добродїїв, як вони не розуміють нас.“

●Съ одна в причини — додамо від себе — чому ми побэрємо теперїшнє правительство!

Посол Тертілє превесом Польського Кола.

Відень, 21 червня 1918.

На нинїшнімъ засїданнї польського кола віцепрезє: гр. Баворський іменемъ корсєвативної групи поставивъ домаганє, щоби передъ переведеннємъ політичної дебати переведено вибїр презєса. Наслїдкомъ сього зарадженю порєрву в нарадахъ, а опісля приступлено до вибєру.

При вибєрі віддано 40 кагох, з якихъ 32 впало на Тертіла, 5 на бар. Геца, а три були розбиті або порожкі. Наслїдкомъ сього проголосив гр. Баворський вибїр п. Тертіла за презєса. Означє Тертілє засєргїє собі пригратє або відкиненє вибору до часу, коли вєрєдегє ся політичну дебату.

Гр. Баворський зложивъ відтак іменемъ парламентарної комісії звїгї, прє останнї політичнї подїї.

Відтак реферував радникъ двору Кєндзьор про свою останню конференцію з президєнтомъ міністрівъ. Члєни Палати панів Білінський обговорювавъ нимъ розпочату акцію для уможливленя дітної сєсії парламенту, пос. Яворський реферувавъ справу пєбугу польськихъ політиківъ в Будапєштї. Відтак отворено політичну дебату, якої не доведєно до кінця і продовжигє ся черезъ завтрїшний дєнь.

Представники робїтництва у Зайдлєра і Бурїяна.

ВІДЕНЬ, 21 червня (Ткб.). Під проводомъ посла Рєннера явилась сьогодня пополуднї у президєнта міністрівъ д-ра Зайдлєра соціально-демократична депутация, яка передала йому домаганя робїтниківъ. На сю тему вивязалась довша нарада, яка ведєть ся далї.

ВІДЕНЬ, 21 червня (Ткб.). В виконаню 2. точки постановъ відєньської робїтницької ради в 18. с. м. удали ся сьогодня послї до державної Ради Гануш і Сєвер, як такожъ начальній редакторъ дневника „Arbeiter Zig.“ Австрєлії до міністра австрєйськихъ справ. Представити теперїшне положєне робїтництва і настрїй, який середъ нього панує, піднести наглядчу конєчнїсть нечайної полправи проживнїя відносин. Відтакъ домаганя ся представники робїтництва відъ правительствя ініціятивнї до осягненя загального мєра на основї порозумїня і створєня ліги народівъ.

У відповїдї звїзвив гр. Бурїян, що він є свїдомий великої ваги піднесєної справи виживлєня. В справї мира австрє-угорьськя політика не змінила ся. „Вїйна, яку ми ведємо, є такъ якъ передтїмъ вїнною оборонною безъ ніякихъ імперїялістичнихъ цїлій. Кола у нашихъ противниківъ покажєть ся охота до переговорівъ, ми готовї їхъ розпочати і закључити для обохъ сторїнъ можливий до принятя і почєсний мир. І в нас є бажає привєднуги міжъ народами такі відносини, які уможливила би зменженє тагарівъ збрєня і усунули бь в будучинї небєпеку вїйни.“

Страйк у Віднї і Будапєшгї.

Також в Пльзні і Празї.

Львів, 22 червня 1918.

Вїдєньські дневники дєносять, що страйк, який вибухъ в дєвкєхъ вїдєньськихъ фабрикахъ і іншихъ закладєхъ, матїє. Означє заувага, що радикальнїйшї члємєтє пругь до розширєня страйку. „Arbeiter Zig“ дєносить, що поліція вважала відповїднимъ арєштувати кількохъ молєдїцїв, які

мали виголошувати підбурюючі басїди і називавъ сє доливачємъ оливи до огня.

З Будапєшту дєносять, що страйкъ розширивъ сє тамъ на усї фабрики. В четвєр вєчєромъ перєрвано телеграфїчний і телефонїчний рух, одначє дєносять, що сє перєрває в наслїдкомъ саботажу. Полїція заборонила відбувати збори й тому вулицї представлєють зинтаїний вид.

В пєтницю рано вибухъ такожъ страйкъ чєськихъ робїтниківъ в Пльзні. Робїтники перєйшли рєбуючи черезъ місто, приїшли під старєство і перєдали тамъ свої домаганя. В годловнихъ основїхъ вони вїдїли в дєйстваннї вїдєньськихъ робїтниківъ.

Такожъ урядники і слуги поїтзавї і телеграфїчної централї в Празї загрозили страйкомъ, коли дирекция не дасть їмъ гарантїї, що прєживнї відносини не поєривлєть ся.

Завзятї бої на італїйськїмъ бєзвїщї.

ВІДЕНЬ, 21 червня (Ткб.) Урядово:

Незтригєль нагадєвъ сє далї з невєзїшєною нагачнїстю вїдєргї намъ зновъ виборєні у слїхи на захїд відъ Пїяви; його жєртвє були зновъ дарєні, усї наступлї зложили сє в непереможний опїр нашихъ героїськихъ вїйскъ.

До особливого завзятя скрїпили сє бої в красовїй обєасти Мєнтєльє, де на кинєнихъ борїхъ укрїплєнихъ розбивала сє одна наступлєна філа за другою. Всюди приїшло до рукопашного бою. На ширинї 2 кількогерівъ зїбравъ неприягєль наступлїє гоупи в силї 8 полківъ, щоби захитати валомъ нашихъ хорєбрїхъ вїйскъ. Вєдлєчєне зужигє сє зловоннїє італїйцїв кодаги в бїї одну резерву за другою.

Крімъ великихъ кровавихъ втрат потерпївъ такожъ незтригєль втрати в полєнєнихъ. Перєдпо слїдного дня борєтєби на самїхъ Мєнтєльє полєнено 3.200 жовнїрїв, з чєго 2.000 полєнено 1391 полєкъ угорьської піхотї. Угорьскї поакї спїльної армії австрїйськї стрїльцї і угорьскї гонведи в часї сїхъ горячихъ боївъ, які вели сє в дєнь і в нощї, якъ наступлєючі і якъ оборонцї, додала нову почєсну каргу до своїхъ славныхъ історїї.

На гїрськїмъ фронтї переважала вчєра бєрєтєба артилерїї.

Бої на Заходї.

Італїйцї на захїднїмъ бєзвїщї.

БЕРЛІН, 21 червня (Вольф). Урядово:

Груда ки Рупрєхта: Незтригєль вїв на цїлїмъ фронтї дуже завзятї стєжї наступлї, які всюди відєрто. На півнїчний схїд відъ Мєггу і на півнїч відъ Альбєрї зложивъ сє кроваво частинний наступлї Англійцїв.

Група нїм. наст. прєстолю: Місцєви наступлї Французїв на півдєчний захїд відъ Nouon і Англійцїв на півнїчний захїд відъ Chateau-Thierry не вдали сє. Французї і Англійцї потерпїли при тїмъ важкї втрати. В нашихъ рукахъ остали бранцї. На півдєчний захїд відъ Reims полєзли ми Італїйцїв. Великї, котїсь Французями уживанї і відповїдно назначєні шлїгалї в долині Verle Breuil і Montigne, були в останнихъ часахъ два рази предметомъ нападівъ ворожихъ лїтакїв.

НОВИНКИ.

Львів, 22 червня, 1918.

— Інтронїзация Кїївськєго Мєтрополїта Антонїя. Якъ дєносить „Нова Рада“, 18. с. м. при великомъ числї мїлїадї і народу, в сє. Софїї, було інтронїзовано на кїївську кафедру, відомого „приятєля“ українствя, мєтрополїта Антонїя Харкївського. Якъ переказують, Мєтрополїт, підкрєсљавши в своїй прємовї не зовсімъ канонїчний спосїбъ свого обрання, заявивъ, що вінъ прийавъ його черезъ затвердження, хоч і не канонїчний його виборїв, Москвєськимъ Патрїархомъ, та черезъ прихильнїсть до нього певнихъ церковнихъ кругїв. — Передєвнїцю „Новой Радї“ в 19. с. м. з сього привєду п. н. „Наветїя ролїтїсєт“ сконфісковано.

— Народний український унїверситєт в Черниговї. Губєрнїальнї земськї збори в Черниговї по докладєві комісії по народнїй освітї вислєвлились за необхїднїсть відєрнєтє в Черниговї українського народного унїверситєту і мали письменника Коцюбїнського і пропонувати міністерству освітї однокчасне асїгновачє з земськихъ коштівъ 25 000 карб. на обєрдуванє, 25 000 карб. щорїчно на утриманє унїверситєту, рахуючи, що 25 000 щорїчно буде давати міністерство освітї. Чернигївськя мїська дума вислєвила бажанє, щоби чернигївський унїверситєт, находячись в центрї старой української культури бувъ українськимъ по своїмъ завданямъ, якъ по мовї, так і по думцї ініціяторівъ. На першїй плянъ повинна бути поста-

влена позуларязация науковихъ дисцїплїн по українствєвству головною чиномъ в галузї українського природознавствя.

— Одно вїсничий заводчакъ куєв мїсчєзгє дємєлогъ господарствя, полєченїй в іформациянимъ курсємъ про господарську вїдбудову краю, для учительскїхъ і інтелїгентнїхъ жєнщинъ з провінцїї, уладжує Крїєвє тозарєство „Сїльськїй Господар“ в порозумїню з Високєпрезидєбнїмъ Ігуменатомъ СС. Василянєкъ у Львовї в часї шкїльнїхъ фєрїї. Курсъ дїлїть сє на чєсть практичну 210 годїнъ і теорєтичну 193 годїнъ. Цїлюю курсу підєготовити учаснїкїв до працї сєрєдъ населєня в напрямї піднесєня раціонального жїтєня населєню при вїдбудовї господарствя і несєня помочи населєню при вїдбудовї господарствя в кїдєо. Учаснїкї будуть мешкати в інститутї СС. Василянєкъ у Львовї при вул. Потоцького ч. 95, те рїзнєжъ буде вїбувати сє наука. Число учаснїєв обєжєно до 30, однак і тїмъ що мешкають у Львовї або постарануть сє змєшкати приватно будє можливо в міру мїсць в салї вїкїадовїй, ходити на теорєтичнї викладачї, на практичнї впрази лише о стїльскї, о скїлькя на сїмъ не потернєть практичнє науки. Подїля до принятя на курсъ належигє вносити до Коєвєго тозарєствя господарськєго „Сїльськїй Господар“ у Львовї ул. Зїмєрозчїка ч. 20, найдєльшє до 3 липнєя. Пєгєнткї, що маютьъ забезпєченє мешканє у Львовї мають сє в поданю визначити. Независимнї учаснїєвнї, принятї до інтернату, будуть призначїні підєрїти. Подїбнєна програма і часъ курсу будуть оголошенї пізнїшє. Принятї на курсъ в своїхъ часїхъ одрїжкєть повідомлєнє.

— Кухня для шкїльчїхъ дїтєври щєдї: 1) мужєськїхъ і м. Шєвчєнка (вул. Длугєшє 17), 2) школи вїтрава У. П. Т., 3) школи вїдїлєвї У. П. Т. і 4) мїйськїхъ школи і м. Шєвчєнчїхъ будє щєдєнно черезъ вакацїє харчєвату учєнїцї і учєнїкїв в школї при вулицї Мєхнїцького 12. Дїти маютьъ приносити зі собою шалку або иншу подїбну посудину, ложку, вилкї і нїж. Харчєванє пізнєть сє вогторєкъ 25. червня. Тому, що дирекция шкїл є дуже тяжко порозумїти сє тепєр з родичами дїтєчєк, просигє сє всїхъ Всєчєснїхъ Огцїв зїзловїсти в цєрквахъ, щоби асї шкїльнї дїти зїбрали сє в вогторєкъ 25. червня о год. 9 рано у своїхъ шкїлахъ, де їмъ учитель (учителькн) удїлять ближшихъ вказївокъ щєдо осєлє й такъ званихъ пївєселє. Дїти зі школи і м. Грїчєнка, Короля Давїла й Князє Львєв та українськихъ захорєнокъ будуть придїленї до найблїзшихъ кухонь в своїхъ околицї, а народнє школи СС. Василянєкъ будє становити для себе окреме огнїще. На осєлї і на пївєселї мїжигє додатковє ще зголошувати сє ті учєнїкї й учєнїцї, які досї ще не зголосили сє, а лишили сє у Львовї.

— Прєцєсъ прати полєнєнихъ — убийнїєв. Для 25. с. м. о 8:30 рано розпїчєть сє передъ судомъ ц. і к. IV. генєральної командї при вул. Замєрстїнївськїй ч. 9, (I поз., I салї розпрєв) головна судовя розпрєва проти росїйськихъ полєнєнихъ Митрофанъ Бугайцї і тов., які в цїлєхъ рабунку допустили сє в нощї з 19. на 20. марта с. р. убийствя на особахъ купця Самуєлє Фрайндлїха і його жїнкї Брайндлї у Львовї, при вул. Кєпєрнїка ч. 41. Розпрєва будє публїчна; карти вступу в обєжєнїє скїлькостї роздають сє при вул. Пєдлєвського ч. 10, II поз., 9 дєврї.

ПОМЕРЛИ.

Мїрїя і Левєнчїчїв Пїдєнаєко, жєна парєха в Дїдовцїхъ, по довгихъ і тяжкихъ терпїняхъ, зєосмотрєна св. Тайнами, упокоїла сє в Бїлї 18. червня проживши 56 лїг. Похоронї вїдбути сє 20. червня. Покійнєа лишїла опєчєленого мужа і 3 синїв.

ОПОВІСТКИ.

Недїля, 23. червня 1918.
Нїнї: греко-кат.: Сош, св. Духа — римо-кат.: 5 Н. по 3. С.
Завтра: греко-кат.: Пр. Трїїца — римо-кат.: Івана Хр.
Позавтра: римо-кат.: Оуфрїя — римо-кат.: Пролєсєра.

Рєпертуаръ Укр. Нар. Театру Т-ва „Бєїда“ у Львовї підъ дирекцїєю К. Рубчєнєвїчї. Салї Тов-є і м. Лисєнка вул. Шєвчєнчїхъ ч. 5.

В недїлю, днє 23. червня 1918 „Бїд“, фїнт. оперєтка на 4 дїї. М. Кропівнїцького.

В понєдїлок, днє 24. червня 1918 „Запєрєжєць за Дунаєм“, нар. оперєтка на 3 дїї Артемєвського.

Початокъ о год. 7:30 вєч.

Вїдлєтї скорше можєна дїстати в „Народнїй Торговлї“, а в дєнь представлєна при касї театру від год. 5 по пол.

В ємїнарїєвськїй цєрковї св. Духа на храмовнїй празнїкъ вїдєривнєть сє сїванє Служба Бєжє архїєрєйськя в понєдїлок (24. червня) о год. 10-її передъ полуднємъ.

Жівностенська Банка, філія у Львові вул. Ягайлонська ч. 8.

Капітал акційний К. 120,000.000.

Фонди резерв. понад 40,000.000.

приймає зголошення на

ОСЬМУ АВСТРІЙСЬКУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ

під найдогіднішими услівями.

Зголошення на **обезпечене в позичці воєнній** приймаємо рівнож під найкориснішими услівями.

Проспекти і зголошення на жадане висилаємо даром.

XII 3-6

НОВІ ЛЬОСИ

Австрійського Червоного Хреста поручаємо за готівку, разом з податком і портом за 44 К (у Львові 43 К 10 сот.). Льоси ті мають річно 4 тижня і відкадяться головних вигранях. На солату поручаємо 5 льосів разом на 270 К в 36-ех ратах по 7 К 50 сот. Перша рата 12 К, дальші по 7 К 50 сот. Право гри починає ся в залаченем першої рати.

Дім Банковий **ШЦІ І ХАЄС**
у Львові, пл. Марійська ч. 7.

IX, 38-100

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, най лавевить собі українсько-німецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (6-те побільшене виданя зі словарцем). Ціна К 3.-, а поштовою оплатою К 3.50. - Васильки леше за готівку. Замова і гроші прошу прислати на адресу: А. ОКПІШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага. Сей Самоучок уложеня п сля виробничого вже способу изучаня! Важне для учителя уділяючих початків німецької мови, як також учеників і прагуючих ся до устних іспитів.

600A 47-?

„Herbatorum“

Витяг з найліпшого чаю цейлонського і Явайка руму, 1 літр 16 К, дає 240 шлянок найліпшого чаю. При кожній посилці залучаєть ся розклад хемічний міста Кракова. Для П. Т. Духовенства, консулів і кружків рільничих по 14 К, почавши від 25 літрів. — Повідомляєть ся о тім і надаєть ся до загальної відомости П. Т. суспільности як рівнож просить ся о ласкаве поверте фірми.

З високом поважанем
ЙОСИФ ШАНДЗЮК & С-ка
КРАКІВ,

Козаневоцького ч. 26.

1082 15-?

ЧИТАТЕІ НА ЧАСІ КУПУІТЕ!

Хто хоче познакомити ся докладно про відношення польських і російських революційних партій до справ

САМОСТІНОСТИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

нехай перечитає Д-ра Мих. Лавинського:

„Польський і руський революційний рух і Україна“.

(стор. VIII+200. Ціна 3 кор.)

„ЛЮДИ“ біографічно-літературні нариси.

(Драгоманів, Фомин, Павлих, Сембретович, Баранов, Рудий, Кравотин, Тоастов, Тургеня, Гартвальд) в портретах.

(Стор. 137. Ціна 1 Кор. 50 сот.)

ЗАМОВЛЯТИ: КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА у Львові, Ринок ч. 10.

На провінцію висилаєть ся того самого дня.

ВИДАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО

„УКРАЇНСЬКА КНИЖКА“

Редактор: Антін Крушельницький.

II. Серія: Народна бібліотека:

1. Одарка Романова: Пан та чабан. Казка, 17 ілюстрацій Олени Кульчицької 1.80 К
2. Іван Крипякевич: Шляхами слави українських князів, з ілюстраціями Олега Лошнева (друкуєть ся).
3. Гр. Квітка-Основ'яненко: Певнотиполо, оповідання, 14 ілюст. Минкити Вихора 1.00
4. Володимир Гнатюк: Базенький син в Амерці, вибір українських народних казок, 40 ілюстрацій Юліана Панькевича (друкуєть ся).

III. Серія: Літературна бібліотека

1. Антін Крушельницький: Рубають лів, повість у двох томах на гудульських мотивах, ілюстрація на окладці Олени Кульчицької 15.00 К
2. Андрій Чайковський: Побратими, історична повість в часів Сагайдачного, ілюстрація на окладці Олени Кульчицької, з портретом автора 7.00
3. Петро Карманський: Аї. Гресь, віршована проза (сатири на воєнні теми) (друкуєть ся).

Замовлення приймають:

1. Союзний базар, Львів, Руська 20.
2. Книгарня тов. Шевченка, Львів, Ринок 10 і всі книгарні. 1134 в 21-7

Богослов, вярзаний інструктор, шукає лекції на час фєрїя від 15. липня до 31. вересня — найрадше в дімі священника на сєзі! Зголошення слати ім. ІМСКай, Богослов, Мисберг, п. Прильбчі. 1297 4-4

РУСЬКА ШАДНИЦЯ

« ПЕРЕШИПЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Приймає і виплачує шадничі вклади щоденно в годинах урядових. Вкладки одрецентують ся 3 1/2%, починаєть ся вже від слідуєчого дня по дня вложєні аж до послідного дня перед дням відєбраєня.

ВКЛАДКИ в „Руській Шадницї“ можна вклади особнею в кніг товариства, почтаками вєрєкалами, грошовими листами, чеками поштової Шадницї, як і Дирекція Шадницї на жаданє безкалатно доставляє, і в філіях банку австро-угарського в разуюч „Руської Шадницї“.

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних шєрїчних амортизаційних ратами за протєг літ 10-45 після вибору позичача; б) на дєлєбарї ефектів, в) на осконт некалє. Шєрєли позичєк налагоджують можливе скоро.

Посєрєдничєть у вкладуєчєх новачєк в Гал, Воєніа Завєленє кредиторів в Кракові.

Вєрєких інформацій і друкєть удїляє канцєлярїє Руської Шадницї“ вул. Косцюшка, Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9-1 год. кромє недєлї і українських свєтє.

Після 5. 14. устава „Руської Шадницї“, затвердженого черєк ц. к. міністерство внутрїшних справ вкладає в товариствє „Руська Шадниця“ в Перєшиплї надаєть ся до вложєні пунієрєлах, фєдєраційних і т. п. капіталє, але отже „Руська Шадниця“ пунієрєну обєсєкує.

III. 50-?

Ц. К. УПРИВ.

Віденський Банк Зв'язковий

Філія у Львові, площа Смольки ч. 5.

приймає і полагоджує як найкорисніше

СУБСКРИПЦІЇ НА VIII. ВОЄННУ ПОЗИЧКУ.

В год. від 9-1 в полудне і від 3-5 по полудни.

XII 3-4

Кіно „КОПЕРНИК“ від 20. червня висвітлює чотири-актову драму —

„Дідич замку Гет Стеен“ першої напруженю. — На закінченні: „Мано дістав ордер“ знаменита гумореска.

основану на фактах — є найгенійнішою криміналістичною композицією — лучить романтизм старого замку з новітньою штуркою детективів — від початку до кінця держить глядача в де-

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ СПІЛКА АКЦІЙНА у Львові (ул. Підвале 7.)

VIII. АВСТРИЙСЬКОЇ ВОЄННОЇ ПОЗИЧКИ

приймає і переводить субскрипції від найкорисніших умовам.

На гробах заслужених Українців відправити ся на дичківським цвинтарі соборний парастас в неділю св. Духа о год. 4 й по полудні.

З „Української Захорони“, Вл. Паням і Паням, які допомогли нам до уладження фестину, складаємо отсим ширю подяку за ласкаву поміч. — XXI 1—1

„Сільський Господар“ комунікус: Ліцитація в іскових коний в Коломиї, заповідана на 28. червня, не відбудеть ізва браку коний. — IV 1—1

З нагоди вінчання п. П. Лопати з п. Езг. Шербіною зложили весільні гості 100 К на фонд ім. митр. гр. Шептицького для українських сиріт.

Головний Виділ Товариства „Провіта“ звертается отсим до всіх Читальні Товариства „Провіта“ з пригадкою, що Читальні обовязані є зі своїми справами в першій мірі звертатися до своїх філій а до Головного Виділу доперва тоді, коли філія ще не відновлена, або з якоїсь причини читальняної справи не може полагодити. Заразом повідомляє Головний Виділ Товариства „Провіта“ свої Читальні, що прошенія Читальне о дарові книжки не буде від тепер юридично полагоджувати а то тому, що о гріш тепер ве трудно і члени Читальні дуже легко можуть і більшу квоту зложити на закупно книжок; а з другої сторони книжки, які тепер має канцеларія Товариства „Провіта“ на складі сугь по найбільшій часті видані в часі війни, коли з причини великої дорожничі паперу і друку їх виданє коштувало великі суми, через що не можна роздавати їх даром. I. 1—1.

Зігальні Збори господарсько-торговельної спілки, зареєстрованого товаришества з обмеженою порукою в Виколах відбудуть ся в домі спілки дня 29. червня 1918 р о годині 4. по полудні. На порядку деннім: 1. Предложеноє рахунків за рік 1914, 1915, 1916 і 1917. 2. Внесеня членів. Рада надзираюча. 1340 1—1.

Зігальні збори філії Товариства „Сільський Господар“ в Рудках відбудуть ся на дни 29. червня 1918 р. о 11. год пер. пол. в комнатах „Нар. Дому“, на котрі всіх интересованих просят ся. О. Симеон Кульчицький, голова філії. 1320.

Старшина Жіночого Кружка УПТ. ім. Ганни Баранек у Львові пошукує від 1. вересня с. р. педагогічної настоятельки до інституту ім. св. Ольги. Обовязки: Педагогічний нагляд над дітьми і поміч в науці. В звичайні дні має педагогічна настоятелька до год. 4. поп. час відані, в неділі і свята є занятя цілий день. Титулом ремунерації дістає світло, опал, ціле одержанє і платню після умови. Першенство мають учительки. Порученя пожадані. Зголешувати ся на адресу: Евг. Макарушкова, Залука, в Галич. 1333 б) 2—3

Старшина Жіночого Кружка УПТ. ім. Ганни Баранек у Львові розписує конкурс на принятє учениць до інституту ім. св. Ольги у Львові на шк. р. 1918/19. Місячна сплата вносить 120 К (сто двадцять К) і умселену скількість провіантів. Поданя належить вносити на адресу: Канцеларія Українського Педагогічного Товариства у Львові, Мохнацького ч. 12. до дня 15. липня с. р. — За Старшину Кружка: Е. Макарушкова і тов. М. Лашинська секретарка. 1333 а) 2—3

НАДІСЛАВ.
Адресат і с. Сорогень

Д-р Роман Перфецький
веде адсканьшу канцеларію
Львів, вул. Сикстуська, ч. 43 б. 1415

Оператор Д-р ЯКІВ ЗЕЛЬЦЕР
повернув і машкає тепер ул. Фредри ч. 7.
Ординує від год. 8—10 і від 3—5. Телефон 298 XXVII 8—14

Д-р В. ЯНОВИЧ
вернув і ординує в Станіславові (дім п. Хованця коло почти). 1325 1-15

Інструктора або інструкторки (академіка) для приготування одної дитини до I. кл. гімна. а двоох до IV. кл. народної пошукує сейчас дім священничий. Зголешене і уміля прсят ся почати на адресу: Ольга Сембратович, село Іскань, п. Дубецько. 1327

Д-р Ф. ГРУБЕР
Станіславів — Бельовського ч. 8.
Техніа в золоті, платині, казчуку. 1098 12—20

ОГОЛОШЕННЯ
В І т. н. виостриць собі комраї сам я нове спеціальня апаратом „Salfer“, ціна К 350, паси спеціальня К 250 на провіанцію за попер. вага К 1— за перто. Salfer, найбільшій вістра до Жілатти і т. н. 7 К тузун. Перфурерія С. ФЕДЕР, Львів, Сикстуська 7. 498 е 115—?

Слузачка IV. р. філософії прийме на час ферій лекцію на селі, недалєко веланці, найрадше в домі священничім, в новихх улас гімназьяльнх, дуже радо в фортеяном. Зголешеня приймає о. Лежгубський, директор укр. жин. гімназії у Львові, ул. Петощкого ч. 5, між год. 9—12 рано Також писемно. 1332—1—2

Жінка років 40, гляде місяця до зарду кому у селянська відця, або Селженного. Розуміє ся на домашнім господарстві, стивим і сгародивім, уміє шить біле, добре доти хероки. Яко, вигатреду жадає собі, щоб свідетсак у ласте займе заруд не був силон Н. жин — і авгазіт не авз нічого авспільного з Німкьям. — Власна відомість у п. Лігавевської в Недеріві. 1282

Учителів гім. прийме лекцію на селі — найрадше в горх. З оловеня: М. Гавдяк, Дрогобач. 1318 1—5

Пани до укьяся на машині „Mercedes“ патузує крава канцеларія правлієї прада „Сільського Господаря“ і „Провіта“. — Зголешувати ся до Володимира Целевкя вул. Віжоравча ч. 20, вартер. 1323 1—2

На селі за визанії шукаю правлішєя для одної або двоох овів, — хоченія харч, вдороза, суха оволеца а лісом і рікою изрядше підгірє. Зголешєя а цюю до Адміністрації, для д-ра І. К. 1.24 1—3

Панючка гарна і образована, навчає переписку у віст-авій ділі або й без неї в інтелігентам в аряднім тогє слєва авдічно мушнєм, бєт глєду на стєвенсько від: Kanzleihilfskraft, Eisenbäckerei 5, Feldpost 565.

Хто знає
де находить ся **Дмитро Паславський**, гімназьяльній прєдєсор в Збєржєжє, який служив три 95 полу пісоти — аводить ластєво написати на адресу: о. Михайло Паславський, п. І. н. полєвій курт, Германськ. п. Овжєнськєй, Галичина. — Загародній галєтє проваю прєдєрєкувати се спєциєлє. 1322—1—4

Хто знає
Одна темно-середній, літ 6. Друга бєрви глиняної, грива і хвіст чорний, ріст середній. Могли забрати вандруючі цигани. Хтєби знав прєшу сейчас довести на адресу Мриггод Теодер, Сосниця п. Радємно. Нагорода 500 К за виявдєніє. 1328

1248 **Illustriertes-praktisches LEHRBUCH**
der ukrainischen Schrift u. Sprache,
bearbeitet von O. Soltys.
Ціна К 5—
Ціна К 5—
Замовленя приймає і висилє по надісланю грошній: А. Окляш, Львів, К'дєцька 4.

Відзначуючя ученим в українською VI. кл. гімн. гляде лекції або якогось вєшого авнтє на ч. с. феріє на селі. — Ласкаві авголешє на адресу: Іван Панкєвч, Львів, вул. Уай Любінської ч. 15. 1312 3—3

Нова українська часопись
вїмецькою мовою у Відні!!
У Відні почала виходити 15. с. м. нова українська часопись на німецькій мові:

„UKRAINISCHE BLÄTTER“
як всеукраїнський безпартійний орган.
Часопись має на меті заступати інтереси незалежної Української Держави перед публичною думкою Австро-Угорщини й Німеччини, а рівнож і інтереси австро-угорських Українців. До співробітництва запрошено найвизначнійших українських і німецьких публіцистів. „Ukrainische Blätter“ має виходити вісім разів на місяць в накладі 8—10.000 примірників. Часопись має власних кореспондентів в Києві, Харкові, Одесі, Львові, Чернівцях, Берліні і Монахії. Видавцем і відповідальним редактором названої часописи являється дотеперішній редактор тижневника „Ukrainische Korrespondenz“ Володимир Калюжич. Умови передоплати такі: річно 18 К, піврічно 10 К, чвертьрічно 6 К.
Адміністрація просить поспішати в замовленнях, щоб виданнямчтво могло усталити наклад, що при теперішній дорожничі дуже важко. Адреса на рині Wien VIII Albertgasse 26/13 und 18. 1311 4—6

Без операції

радикальнє поміч для найбільш застарілих і найнебезпечнійших товрийн прєпузлик.

Прєшу домітатися неко-авданого прєспєкту, дєрєж і оплатне від сєциєлїсти п. к. патєст. бєрдєжє на прєпузлик **М. Фрайліха**, Львів, Городецька ч 35 у власній домі.

Позажанєй Пєгє М. Фрайліх!
Важко собі ав обєнє, оквиєувати Вєм мою ав-сєрдєчєйшєу пєжєку. Від риду ав тєрєві я на прєпузлик, на яку відє не мє я автєї помєчє. В рєвукуї пєдєв ся я операції, авє бєтє усєїку. Дєперєва ав чєсу, коєя Ви авєлє мєнє у свєї руки. Вєлєжє позажанєй Пєнє, тє авєлєжєлє мєнє і автє бєндєж, пєчуєваю сєбє авєнєї авдорєвнє, що у 73 лєтєго стєрєцє я пєдєку гїдєлє.

Дєкуючє ав рєвє Вєлє, Позажанєй Пєнє М. Фрайліх, тє авєлєжє і уміє авчєнє пєшєує
позажанєй **Іван Новик**,
дирєктєр Забєдєнєї увєгтєх у Львові.
XXVII 1—1

Задаткове Товариство „Народний Дім“
в Дрогобичи
розписує отсим

КОНКУРС

на посаду урядника (-чки), бухгалтеря (-ки). — Поданя належить слати на руки Дирекції стоваришєня найдалєше до 25. червня 1917 р. долучаючи:

- 1) Мєтрку уроджєня
 - 2) Свідєцтєвє іспитів банкових
 - 3) Свідєцтєвє службовї
 - 4) Пєрєбїг житє.
- Платня після прийнятих норм службових стоваришєня. По піврічній неаганній службі стабілізація.
ДИРЕКЦІЯ.
1313 3—3